

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	
četrt leta 6—	četrt leta 5-50	
pa mesec 2—	na mesec 1-90	

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflava ulica št. 5, (l. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izzemljene nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvo naj se pokliče naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto K 25—	za Nemčijo:	celo leto K 28—
	pol leta 13—		pol leta 13—
	četrt leta 6-50		četrt leta 6-50
	pa mesec 2-30		pa mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravništvo: Knaflava ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

V novih razmerah.

Na Dunaju, 26. dec.

Vedelo se je že poprej, da silno vpitje nemških listov zaradi sprejetja državnozbornega opravilnika ne odgovarja mnenju nemških poslancev. Zdaj se je to tudi očitno pokazalo. Nemški svobodnomislilci poslanci so izdali za Božič komunicé, v katerem pravijo, da sprejete Kramárovega predloga, ki si ga lasti dr. Krek, ni čisto nič omejevalo in oslabilo nemške moči in tudi ni v bistvu nič premenilo parlamentarnih in političnih razmer.

To je tudi resnično. Položaj Slovanov se ni zboljšal niti za las. Ostalo je vse, kakor je bilo, samo nositeljica nemškega sistema, namreč Bienertova vlada, je rešena vseh skrbi. Izbila je pooblastilni zakon, ki ga soleti ni mogla dobiti vsled obstrukcije in za kateri se je tudi sedaj bala, in dobila je proračunski provizorij, ki ji ga »Slovenska Enota« ni hotela drugače dovoliti, kakor če se pred njega končno rešitvijo zagotovi »rekonstrukcija ministrstva. Vlada je dobila pooblastilni zakon in proračunski provizorij brezpogojno — na kar prej niti v sanjah ni smela upati.

Govori se o novih razmerah, ki so nastale vsled spremembe poslovniške. Nastale so res nove razmere, a če bodo za Slovane tudi dobre, to je veličino in jako dvomljivo vprašanje. Za naj vidimo le eno: da je ostala na svetli nemška vlada, ki nima več obojnih težkih skrbi in da se »Slovenska Enota« začela krhati. Izstani bodojo češki radikaleci, ravno tista stranka, ki pridobiva na Češkem največ tal, ravno tisti elementi, ki tvorijo med češkimi strankami goščino sile.

To postane lahko usodnega pomena, zakaj o tem ni nobenega dvoma, da je vsaka rekonstrukcija ministrstva izključena, dokler ni mogoče ustvariti v parlamentu večino, v kateri bodo poleg svobodnomislilnih Nemcev tudi Čehi. Predpogoj vsakega skupnega delovanja čeških in nemških strank, pa je sporazumljenje vsaj glede delavnosti češkega deželnega zbora in glede predlogov zaradi uredbe jezikovnega vprašanja na Češkem.

Ali more kdo misliti, da bodo češki radikaleci pri teh vprašanjih za-

stopali stališče popustljivosti? Če že Stransky bije brez pardona po Kramáru, kake strune bodo šele napeli Klofač in njegovi tovariši.

Ključ do situacije je v bodočem zasedanju češkega deželnega zbora, v katerem delajo Nemci obstrukcijo in nečesto prej nehati, dokler se njihovim zahtevam ne ugodijo. Ni izključeno, da bi Kramár in tovariši radi prišli do častnega sporazumljenja z Nemci, a verjetno ni, da bodo to dosegli. Ze je padlo očitanje, da se kujejo in pripravljajo nove punktacije in to je očitanje, ki je že enkrat imelo usodnih posledic. Punktacije so ubile staročeško stranko in postale bi lahko smrtonosne za vsako drugo stranko, ki bi se jih lotila. Položaj je danes tak, da radikalna stranka ne privoli v nove punktacije niti sploh v kako oduehaje napram Nemcem.

To je stališče, s katerega je treba pretresati vprašanje o bodoči večini v državnem zboru in o rekonstrukciji ministrstva.

Čuje se, da hoče vlada sredi meseca januarja začeti s pogajanjem zaradi ustanovitve delavske večine. »Slovenska Enota« je že nastopila retirado in preklicala svoj sklep, da se z vlado sploh ne pogaja. Znak novih razmer je, da mora »Slovenska Enota« sklep za sklepom preklicati. Najprej je preklicala sklep, da mora vlada odstopiti, predno se dovoli proračunski provizorij, zdaj je morala preklicati sklep, da se z Bienertom sploh ne pogaja.

Sredi januarja se bodo torej začela pogajanja — če pa bodo imela kaj uspeha, to je še jako dvomljivo. Nemške stranke bodo seveda izrabile svojo moč zoper tako rekonstrukcijo ministrstva, kakor jo želi »Slov. Enota« in težave bodo toliko večje, ker ministrski predsednik Bienert sam in za njim stojči višji krogi niso nič kaj prijazni rekonstrukciji. To pa zdaj toliko laglje pokažejo, ker se jim ni bati obstrukcije.

Nastale so nove razmere. Tako kriči tisti del slovenskega časopisja, ki ima interes na tem, da na umeten način povzdiguje ugled gotovih poslancev in s hrupnimi fanfarami prikrivajo brezplodnost njihovih političnih akcij.

Sprememba poslovniške je ustvarila nove razmere, to je kolikor toliko

ko resnično, ali tudi v teh novih razmerah je vse pri starem in Slovani nimajo prav nobenega vzroka, da bi se teh novih razmer veselili, ker doseglo se ni s premenbo poslovniške prav ničesar.

Preosnova pobiljševalnega oddelka v kranjski prislilni delavnici.

Zalostna slava našega deželnega pobiljševalnega oddelka, namenjena mladostnikom do 18. leta, se širi bolj in bolj. Iz poročila, podanega I. avstrijskemu kongresu za otroško varstvo, je našla svojo pot v znamenito knjigo dr. Reichnerjevo, »Die Theorie der Verwahrlosung«, stran 294, 295. — v zadnji številki mesečnika »Zeitschrift für Kinderschutz und Jugendfürsorge« se pa zopet članek Henriette Herzfelder »Unsere Besserungsanstalten« obširno peča z razmerami v tem našem laži — »pobiljševalnem« oddelku, poslušajoč se jih kakor najizdatnejšega svarilnega zgleada.

Deželni zbor kranjski je že približno pred enim letom sklenil preosnovo tega tako znamenitega pobiljševalnega oddelka. Čas je, da se ta sklep sedaj tudi izvede. Od prisilne delavnice popolnoma ločene pobiljševalnice, same v svojem posloju, po kakršni je stremeti, pač ne dosežemo tako hitro, ker bo stala precej denarja; a začasno se da tudi v staro hišo uvesti toliko novega reda, da bo pobiljševalni oddelki zaslužili vsaj svoje ime, in da se za njegovim imenom ne bo kakor sedaj skrivala zgolj kaznilnica in sicer slabo urejena, zanikerna kaznilnica.

Prvi korak k tej preosnovi je že storjen. Deželni odbor je v svoji seji od 25. septembra t. l. sklenil pošiljati zanaprej, dokler ne ukrene kaj drugega, na Kranjsko pristojne dečke, kateri niso še izpolnili 14. leta in so določeni v pobiljševalnico prisilne delavnice, v salezijanski zavod na Rakovniku.

Ta sklep se je storil dogovorno z deželno vlado na podstavi § 14. zakona od 24. maja 1885, št. 90 drž. zak., ki pravi, da se z odobrenjem državne uprave, dokler ni samostojnih deželnih pobiljševalnic, mladostni po-

boljševanci lahko oddajajo tudi v zasebne pobiljševalnice.

Pri tej priliki bodi z zadoščanjem priznana, da veje zadnji čas iz pisarne deželne vlade in deželnega odbora splošno svežji duh, ki svedoči, da se širi in poglablja umevanje potrebnosti mladinske skrbi in ki jamči, da preosnova pobiljševalnega oddelka res dozoreva.

Tako je deželna komisija, kateri je po § 7. zakona od 24. maja 1885, št. 90 drž. zak., le v slučajih kazenske obsodbe odločati o oddaji v pobiljševalni oddelki, že parkrat naklonjeno zatislila oko in se za to odločno smatralo kompetentno, dasi dopustnosti držanja v pobiljševalnem oddelku ni izrekel kazenski sodnik, ampak politična oblast. In to niso mače soize! Kajti kadar govori deželna komisija, tedaj je rešeno tudi vprašanje zastran pokritja stroškov, drugače je pa treba poprej zberati in naštetih groše, dobodi jih koder hočeš, predno se ti odpro težke duri pobiljševalnega oddelka.

Se v nadaljnjem pogledu kaže novejša praksa te deželne komisije važen napredek. Ker utegne v kakem slučaju je strah pred neposredno pretično oddajo v pobiljševalni oddelki uspešno učinkovati, prepušča deželna komisija na predlog varstvenega oblastva le-temu, da izvrši izrečeno oddajo mladostnika v pobiljševalni oddelki po lastnem prevdanku v tistem hipu, ko spozna to za neizogibno. In če ta hip sploh ne pride, — temboljšje! — Takisto dovoljuje imenovana deželna komisija na predlog varstvenega oblastva pogojni izpust pobiljševanec, to se pravi: ako izpuščeni pobiljševanec ne gre v odkazani mu uk ali na preskrbljeno mu delo ali v njem ne vztraja ali se kakorkoli izkaže nepobiljšanega, ga varstveno oblastvo lahko kar kratkim potom in brez daljnjih ceremonij zopet vrne pobiljševalnici.

Tako deluje že sedaj preudarna praksa, dasi varstvenemu oblastvu prepustene oddaje v pobiljševalni oddelki in pogojnega izpusta iz njega kar nič še ne pozna njegov statut. Novi duh se pač ne ustavlja ob črkah!

Da, nov duh, ta je najvažnejši pri vsej preosnovi. Novega duha je treba v pobiljševalni oddelki, brez njega bi tudi najzornejši nov sta-

tut ostal zgolj na papirju. Nov duh bo celo poleg starega statuta neprijetno več zalegal nego še tako nov in napreden statut, če tudi ostane stari.

Saj se tudi v starem statutu čita marsikaj lepega. Tako določa § 37.: »Pobiljševanec naj se nudi tudi prilika za mladinske igre in telovadbo in tuintam naj se jih pod primernim nadzorstvom vede na izprehod v mesto ali okolico, s čimer naj se prilično združi obisk kake delavnice, tovarne itd.« — Izborna določba, ki pa ima edino to hibo, da se ne izvršuje!

Nov duh mora prevežati vse osebe pobiljševalnega oddelka, od vodstva do pazništva, pa tudi hišni zdravnik se zavedaj svoje zdravstveno - vzgajalne naloge v tem zavodu!

Vzgojeslovje za zanikarno mladino še ni spisano in po kopitu se tukaj ne da nič delati! Kdor nima srca, zanimanja, veselja za pobiljševanje mladine, kdor sam neprenehoma ne opazuje, z angeljsko potrpežljivostjo zopet in zopet poizkuša in si sam ne išče potov, ta ne bo na tem polju nič dosegel in nima v pobiljševalnici kaj iskati! Najemniki niso za ta poklic!

Namen pobiljševalnice bodi: Telesno in duševno ozdraviti in okrepiti zanikerno mladino in nudeč ji primeren poduk in vajo v delu, z željno močjo navade jo rešiti človeški družbi. V doseg tega namena mora biti na eni strani telesna in duševna vzgoja preudarno urejena in izročena čim sposobnejšim rokam, na drugi strani je pa treba tudi v pobiljševancih samih vzbuditi in trajno vzdržati najživahnejše zanimanje za lastnem pobiljšanju.

Glavna načela preosnove našega pobiljševalnega oddelka bi bila potemtakem sledeča:

a) Solobvežni otroci ne spadajo v pobiljševalni oddelki (glej § 18. načrta »Gesetz über die Fürsorge-erziehung«.) — Kakor v začetku povedano, se to načelo glede kranjskih otrok že izvaja.

b) Na predlog varstvenega oblastva se lahko prepusti le-tega prevdanku, kdaj da hoče oddati v pobiljševalni oddelki pobiljševanec, čigar oddaja je načeloma sklenjena.

c) Izpust iz pobiljševalnice se dovoli lahko tudi s pridržkom, da se prekliche v slučaju, če se v teku dveh

LISTEK.

Zenske so čudne.

Spisal Rud. Marn.

Opravilo me je pred nekaj leti zaneslo v malo mesto na deželi. V gostilni, kjer sem prenočeval, ni bilo zvečer nobene družbe, zato sem po večerji, ker se mi ni ljubilo še spajati, vprašal gospodinjjo, kam zahajajo tukajšnji uradniki.

»Naši uradniki so večinoma oženjeni, zato ne zahajajo po večerji nikamor. Edino sodnik Matič je samec in ta je na hrani pri Kodriču, kjer posedi skoro vsak večer do polnočja, m je odgovorila.

Matič? Spomnil sem se dobrega prijatelja iz vseučiliških let, ki ga pa od takrat tudi nisem več videl. Vedel sem, da je po končani študijah vstopil k sodišču, zato se mi je zdelo, da bo najbrž pravi.

Prijazna gostilničarka mi je povedala, kako pridem h Kodriču in napotil sem se tja.

V veliki gostilniški sobi so bile tri mize zasedene. Pri prvi poleg vrat je po mojem mnenju sedela gostilničarjeva družina, pri drugi štirje mladi gospodje in na drugem koncu v kotu je pri eni mizi sedel samcat bradat gospod.

Udaril sem jo takoj k njemu, čeprav se mi je debeli kosmati gospod na prvi pogled zdel neznan. Ravno je pil v globokih požirkih iz lončnega vrča pivo ter postavil vrč na mizo, ko sem se ustavljal pri njem.

»Servus amice,« me je pozdravil ter mi dal roko z gesto in z izrazom v obrazu kakor bi se tukaj vsak večer shajala, čeprav je minila dolga vrsta let, odkar se nisva videla.

Prvi hip me je osupnila taka vsakdanja prijaznost, kajti z Matičem sva bila večasih intimnejša prijatelja in kolikokrat sva skupaj lovila po zraku nedolžne ideale. Toda pogledal sem mu natančneje v obraz in videl takoj, da se ta človek ne more tako hitro razburiti, da bi lahko dal izraza veselju ali žalosti.

Vročje sem stisnil prijatelju roko, ki sem ga šele po glasu spoznal, ter prisedel.

»Veseli me, veš,« je rekel Matič, »da Te vidim tukaj, toda ne pričakuj od mene, da bi skočil izza mize in Te pritisnil na srce. Burnih občutkov nisem več zmožen, skakati pa še manj morem, he, he!«

Odmaknil se je s stolom od mize in videl sem debelo nasko, ki je široko sedela na stolu. Nekdaj vitki Matič je bil primeroma še mlad, toda videl sem ga danes v takim obsegu, da sem se ustrašil debelih nog in še bolj debelega trebuščka, da ne rečem drugače.

»Vidiš, to stori dobro življenje,« se je zasmejal. »Tako bi ne mogel več metati svojih krakov čez vrvice kakor sva jih nekdanj. Pa tudi ne čutim potrebe. Tebe me je za skoro sram, saj si ravnotak kozobrin, kakor si bil večasih. Ali se Ti slabo godi, da se nisi nič zdebelil? Poglej, takega si moraš privoščiti.«

Trčila sva z vrči in prijatelj je praznega postavil na mizo. Natakara mu je brez poziva prinesla drugača in napravnica s svinčnikom črto na beli lončeni vrč.

To se je ponavljalo vsake četrte ali pol ure, zato se mi je zaznamovanje na vrču zdelo pametno, ker bi niti natakara niti prijatelj ne vedela števila izpraznjenih vrčev.

Polagoma se je prijatelj otajal in zlasti skupni spomini na dijaška leta so ga ogreli, da mi je opisal sedanje svoje življenje.

»Živim življenje poštenega rodoljuba na deželi. Potreb imam malo in te mi zadovoljijo Kodričeva mama. Največ prostega časa prebijem na tem stolu. Do družabnega življenja mi ni veliko, pa saj prave družbe niti ne dobim, ker se tukajšnji honoracijorji tesno oklepajo svojih boljših zakonskih polovic. Citam naše dnevnik in kakšno novo knjigo, ki mi jo Schwentner pošlje iz Ljubljane, v ostalem pa želim dobro budjeviško pivo in sicer vsak večer do enajste ure. Pijanec nisem, kljub de-

setim vrčem piva, ki jih spijem vsak dan. Veš, pivo tako prijetno umori človeka, da mu ni treba dosti misliti. Kar nekam topa mi postaja proti enajsti uri glava in ko vidim, da je sodec poln, jo umerjenih korakov lepo polagoma maham domov, kjer zaspij kakor bi me ubil.«

»Kaj pa duša in srce? Telo kakor vidim je lahko zadovoljno.«

»Beži, beži! Ali si še vedno tak? Mene je že davno minilo! Kaj bi tisto, zadovoljen sem, da me materijelne skrbi ne mučijo. Da, ko smo večasih stradali na Dunaju, tedaj je bilo dovolj časa, da je duša tako vznositno govorila in srce zahtevalo svoje ideale, a zdaj, kako moreš zahtevati od zadovoljnega Kranjca, naj se peča še z dušo. He, he!«

In izpil je zopet vrč do dna ter si cmokajoč obrisal mokre brke.

Motril sem ga malo natančneje in videl, da je v svoji zunanosti precej površen. Lasje so mu bili dolgi in kuštravi, brada nepristrizena in sčtinasta. Ovratnik je imel sicer bel, toda obrabljen, kakor je bila tudi zavratnica obrabljena in nekoliko mastna. Obleka je bila modernega kroja in videlo se ji je, da ni dolgo, odkar je prišla iz krojačevih rok. A vendar je bila vsa zgrubana, zmečkana in oglata kakor so obleke ljudi, ki vedno za mizo sedijo in se s komolci nanjo naslanjajo. Tudi par mastnih madežev sem opazil na telovniku

Videl sem, da nima prave roke, ki bi mu v redu držala zunanje človeka, zato sem pripomnil:

»Zakaj se pa ne oženiš? Čas bi že bil in marsikatero punico bi osrečil, če jo poročiš.«

»Bodi no še Ti pameten,« mi je odgovoril, »takih nasvetov slišim vsak dan veliko. Oženil se ne bom nikoli, to naj Ti zadostuje.«

Začel sem mu razlagati, kako je prijeten rodbinsko življenje, ko skrbi žena za red in udobno življenje moža, toda lisjak se mi je le porgljiivo muzal in končno dejal:

»Saj še sam vsega ne verjameš, kar si mi tukaj natvezil. Toliko vpregleda imam v zakonsko življenje, da vem, da je največkrat boljše ostati samec. Da se pa ne bova naprej pričkala, ti povem vzrok, zakaj se ne oženim. Izgnubil sem namreč zaupanje v ženske in ne verujem niti v njih ljubezen, še manj v njih zvestobo.«

Dobrovoljni obraz se mu je pri teh besedah zmrabil, da res nisem več silil v njega. Videl sem, da se je na nekaj neprijetnega spomnil, a vendar sem hotel natančneje zvedeti, zakaj je dobri Matič postal tak trdoglav samec.

»Tako slabo pa vendar ne boš sodil vseh žensk,« sem mu rekel, »izvzemši morda da imaš sam v tem bogate izkušnje.«

(Konec prihodnjice.)

let po izpustu zanikernost zopet pojavi ali pripravljiva ali če sploh kaže, da je bil preklic prezgoden in neumešten (glej §§ 25., 27. omenjenega načrta.) S pridržkom preklica izpuščenim pobjoljševalcem je nakazati določeno delo (mogoče tudi v kakem deželnem kmetijskem zavodu) ali pa poduk v rokodelstvu in jim tako zagotoviti prehrano; dajo se jim lahko tudi posebni ukazi glede nadaljnjega zadržanja, zlasti da morajo v gotovih rokih ustno ali pisarno poročati vodstvu o važnejših točkah svojega stanja, in stavi se jih lahko tudi pod dobrohotno zaščitno nadzorstvo. (§§ 25., 27., 28. om. nač. — Glej tudi »Dr. Paul Herr, Das moderne amerikan. Besserungssystem, Stuttgart, 1907, stran 329. in sled.)

e) Hišni komisiji pobjoljševalnega oddelka je pritegniti tudi zastopnika varstvenega oblastva, ki ga določijo deželno predstavitelji. (Prim. § 21. om. načrta.)

d) Voditelj pobjoljševalnega oddelka bodi pedagog; z upravnimi in gospodarskimi posli zavoda se mu ni ukvarjati.

e) Vse vzgajalno osebe, tudi zdravnik, bodi čim natančneje poučeno o telesni in duševni kakovosti vsakega slehernega gojenca, o njegovem dosedanjem življenju in o njegovih rodbinskih razmerah. Temu namenu naj služijo zlasti posebne osebe vprašalne pole, katerih zdravstveni del je izpolniti zdravniku. (Glej Dr. P. Herr, stran 156 do 158, 162, 163.)

f) Ker je večina pobjoljševalcev tudi telesno zanemarljiva, je zboljšanje njih zdravstvenega stanja posvetiti največjo pozornost. Skozi telo bo vplivati na dušo. Zdravi človek se bo lažje upiral zlim skušnjavam nego slabotnejši. Stvar zdravnik bo ne-le, da pri sprejemu preišče in ugotovi duševne in telesne lastnosti pobjoljševalca, nego tudi, da trajno nadzoruje njegov razvoj v obojih ozirih in ga pospešuje s svojimi zdravstvenimi odredbami. Njega bo treba tudi slišati o tem, v katerem rokodelstvu ali delu naj se izobražuje ali uporablja mladostnik. — V telesno krepitev je gojiti telovadbo, vojaško vežbanje, mladinske igre, kopeli, plavanje. Vodi naj vaje in igre redno kateri izmed vzgojiteljev.

g) Gojiti je v čim širšem obsegu primeren rokotvorni pouk, ki naj tudi v mnogi spretnost za rokodelstvo in druga opravila.

h) Pouk v rokodelstvih bodi tujen sistematično in tako, da se ga v istini udeležujejo lahko vsi, dotičnemu mojstru odkazani gojenci. To se da doseči, ako se pri obrtnem delu v pobjoljševalnem oddelku gleda bolj na instruktivni, nego na produktivni uspeh. (Dr. P. Herr, stran 195 in sl.) Cilj rokodelskega pouka v pobjoljševalnem oddelku ne sega delj, nego pridobiti gojencu toliko spretnosti, da ga, čim bo izpuščen iz zavoda, rajši in pod ugodnejšimi pogoji sprejme kak mojster za vajenca.

i) Šolski ponavljaln in nadaljevalni pouk naj bo kar najbolj prilagojen potrebam onih opravil, s katerimi se pečajo gojenci v zavodu, suče se naj torej na eni strani okoli obrti, na drugi strani okoli poljedelstva in vrtnarstva.

j) Pobjoljševalci se po pridnosti, npravnosti in napredku ločijo v tri stopnje ali vrste. Vsak novi gojenec se uvrsti v drugo stopnjo; ob dobrem vedenju in uspevanju skozi določeno dobo, se premesti v prvo, višjo, — ob slabem v tretjo, nižjo stopnjo. Razlikujejo se te stopnje:

1. po obleki,

2. po visokosti nagrad, ki se gojencem v izpodbudo pridnosti lahko izplačujejo za delo,

3. po meri odstotka, koliko jih smejo od teh nagrad porabiti za svoj priboljšek,

4. po priboljških k hrani,

5. po manjših ali večjih omejitvah pri sprejemanju obiskov in odpošiljanju pisem,

6. po meri zabav. S pobjoljševalci prve stopnje se zlasti delajo izleti.

Na določen dan vsakega tedna ocenjuje vodstvo dogovorno z ostalim osebjem pridnost, npravnost in napredek vsakega gojenca v preteklih sedmih dneh. Posledke (rede) si zabeleži vodstvo, pa tudi vsak gojenec imej v rokah knjižico, kamor se mu vpišujejo tedenski redi, da lahko sam kontrolira svoj napredek. Določeno število dobrih redov, doseženo v odmerjeni dobi, daje pravico na premestitev v boljšo vrsto oziroma na pogojni izpust. Nerednosti provzročijo pomaknitev v nižjo vrsto. Knjižica v rokah gojenca mu omogočuje vsak čas pregled, ali in kdaj mu je upati na zboljšanje ali na izpust, in ga vzpodbuja k vstrajnosti. (Glej Dr. Paul Herr, stran 163 in sled.)

k) Rešiti je pobjoljševalce obupnega čuta zavrženosti, dvigniti jim je misli iz dosedanje zaduhle nizine k hrepenenju po plemenitejši sreči, nego jo je najti v hipnih užitkih: to se zgodi z duševno vzpodbudo in za-

bavo, s predavanji, z razgovori, s petjem, z glasbo itd. (Glej Dr. Paul Herr, stran 302 in sl., 324.)

Nekako tako bo torej preosnovati naš pobjoljševalni oddelak. Kakor razvidno, ta začasna preosnova ne bo provzročila kaj smatnih stroškov. Tem neodpustnejše bi bilo, še dalje jo odlagati!

Bliznje leto bo imelo ugledno društvo za prisilno vzgojo (Verein für Zwangserziehung) svoj letni shod v Ljubljani. Tem odličnim strokovnjakom nikakor ne sme naš pobjoljševalni oddelak več priti pred oči tak, kakršen je sedaj. Prehud bi bil škandal!

Politični položaj.

Pogajanja.

Dunaj, 25. decembra. Popolnoma zagotovo se čuje, da prične vlada sredi januarja 1910 pogajanja s strankami posl. zbornice, da se sestavi trden delavni program za pomladansko zasedanje drž. zbora. »Slov. Enota« — izvzemši češke radikale — se bo teh pogajanj, ki imajo ustvariti kot podlago za rekonstrukcijo kabineta potrebno večino, udeležila. Čelhi upajo, da pride pri teh pogajanjih na razgovor tudi češki deželni zbor.

Ogrsko.

Lukaševa misija.

Budimpešta, 26. decembra. Vsi listi se pečajo z designiranim min. predsednikom in z njegovo nalogo. Ali se mu posreči, ali ne? To je sedaj vprašanje dneva. »Pester Lloyd« pravi, da se je v mnogih točkah že posrečil sporazum, v vseh pa še ne. »As Ujsig« pravi, da nova vlada pomenja le novo fazo krize, ki še ne bo tako brž razrešena. Tudi »Pesti Hirlap« piše zelo skeptično. Tudi izjav različnih politikov govori mnogo skeptičizma.

Hrvaško.

Konec vlade barona Raucha.

Zagreb, 26. decembra. Tu se z vso gotovostjo pričakuje, da poda ban Rauch takoj, ko bo imenovano v Budimpešti novo ministrstvo, svojo demisijo. Hrvaška kriza se bo rešila v sporazumu z novo ogrsko vlado in večino hrvaškega sabora. Naslednik Rauchov bo bodisi Pejačević ali pa Tomašević. Mogoče pa se sedaj sestavi le začasna vlada s kakim generalom na čelu, katera bo razpustila sabor in vodila nove volitve, pri katerih pa bi vlada bila popolnoma nevtalna.

Demonstracije v Zagrebu.

Zagreb, 26. decembra. Poslanec hrvaško-srbske koalicije so se imeli pripeljati večeraj zvečer ob 8. uri v Zagreb. Toda v Vel. Kaniži se je vlak »zapoznil« in poslanci so se pripeljali v Zagreb šele popolnoči. Ob 8. zvečer je čakalo pred kolodvorom okoli 20.000 ljudi, ki so hoteli poslanecem prirrediti ovacije. Ko pa se je izvedelo, da jih ne bo, so množice šle v mesto, kjer so demonstrirale pred hišo dr. Franka. Policija se je vedla — kakor vedno — skrajno brutalno in je brez vzroka aretirala več oseb.

Kriza na Grškem.

Atene, 26. decembra. Ko so častniki, zastopani v vojaški ligi, izvedeli, da se javno naznanijo različna povišanja, so proti temu demonstrirali in so odrekli zaupanje vojnemu ministru, ker jih je vsled tega javnega oznanila povišanj postavil pred javno kritiko. Vojni minister je demisioniral; povišanja se javno naznanijo.

Dnevne vesti.

+ Kranjski deželni zbor je sklican za jutri, v torek, dne 28. t. m. in bo imel svoje sejo ob **štirih popoldne**. Narodno-napredni deželni poslanci se tem potom uljudno vabijo, da se zbero že ob **treh popoldne** v klubovi sobi.

+ Tržaški škof dr. Nagl je določen za koadjutorja dunajskega kardinala nadškofa dr. Gruše s pravico, da postane njegov naslednik. Ta vest je vzbudila veliko senzacijo, posebno na Dunaju. Kardinal Gruša je skoro 90 let star mož, ki že več ne more opravljati svojih funkcij. Večino njegovih poslov je izvrševal pomožni škof dr. Marschal, ki ima na Dunaju jako velik ugled in je zelo priljubljen. Dr. Marschal je bil svoj čas veroučitelj pokojnega prestolonaslednika Rudolfa in tudi pri višjih krogih jako dobro zapisan. Splošno je veljal za naslednika kardinala Gruše. Zdej nenkrat pa so ga potisnili na stran in izbrali za namestnika kardinala Gruše s pravico nasledništva tržaškega škofa Nagla. Posebno značilno je, da se je to zgodilo proti volji dunajskega kardinala - nadškofa Gruše. To je nekaj čisto izrednega, da dobi kak nadškof proti svoji volji koadjutorja, ki ga sam ne mara in da

odleti na tako žalji način kak pomožni škof, kakor je sedaj odletel dr. Marschal. Dunajčanje so se kar za glavo prijemali in si ne morejo raztolmačiti tega dogodka. Nekateri listi so v svoji kombinacijski besotnosti celo vedeli povedati, da je odletel dr. Marschal, ker je nasprotoval narodnostnim prizadevanjem dunajskih Čehov, toda sam Lueger je povedal, da to ni resnično. Zelo velika je tudi senzacija, da je bil izbran za koadjutorja in bodočega dunajskega kardinala nadškofa ravno tržaški škof dr. Nagl, ki gotovo ni nikakor posebno odlični cerkveni dostojanstvenik in o čigar zasebnem življenju so se že pisale stvari, ki ga niso nič prav priporočale. Nagl je rodom Dunajčan, njegov oče je bil pastir, a služboval je tako malo časa na Dunaju, da je v svojem rojstnem kraju pravi tujec. Pač pa je bil Nagl dolgo časa rektor Anime v Rimu in je od tamkaj prišel v Trst. Iz tega sklepajo nekateri listi, da je dr. Nagl postal dunajski koadjutor zaradi tega, ker je zastopnik romanistiške struje v katoliški teologiji v nasprotju z dr. Marschalom, ki je bolj naklonjen nemški struji. Pa tudi to ni posebno verjetno, ker se niti Nagl niti Marschal nista nikoli izkazala kot posebna bogoslovca in sta oba le administratorja. Moralni so torej odločiti ali prav posebno tehtni razlogi, da je bil izbran škof Nagl in je bil škof Marschal na tako žaljiv način v stran pahnjen ali pa imamo zopet pred sabo slučaj posebnega protekcionizma, kakršnjega je mogoče samo v Avstriji. Slovenci in Hrvatje tržaško-koprske škofije bodo seveda od srca veselili, da se iznebe svojega škofa, ki se niti njih jezika ni hotel naučiti, dasi je bil slovesno objubil, da to stori. To postopanje škofa Nagla proti Slovincem in Hrvatom se mu zdaj šteje kot posebna zasluga. S tem, da je gonil naš jezik iz cerkve in prikrajševal stoletne pravice Slovanov, ga zdaj priporočajo Dunajčanom, češ, glejte, tako trdnega nemškega mišljenja je ta škof.

+ Gojenje denuncijantstva. Kjerkoli dobi klerikalizem kaj stika z dijaštvom, povsod se klerikalni vpliv najprej pokaže v različnih denunciacijah. Klerikalno dijaštvo denuncira sošolce in profesorje. To se godi na način, ki mora napraviti vtis, da klerikali kar sistematično goje denuncijantstvo. Navedli smo že opetovano take slučaje. Zdej se zopet poroča, da dobiva ravnateljstvo in učno osebo ljubljanskega učiteljskega anonimna pisma denuncijantskega značaja zoper učiteljsčnike in učiteljsčnice. To bo lep naraščaj, ki se že v mladosti pod klerikalnim vplivom tako vezba v vohunstvu in denuncijantstvu.

+ Goriški deželni zbor. Med drugimi deželnimi zbori je sklican tudi goriški deželni zbor in sicer ima določeni za danes kar dve seji. Otvoritvena je bila popoldne ob 11. druga je napovedana za 5. uro popoldne. Na dnevnem redu je že proračun za l. 1910. Laški liberalci in slovenski klerikali hočejo, da se ta proračun sprejme kar tebi nič meni nič, pa se bodo menda varali. Pajer hoče tudi, da bi se vsa prekoračenja proračunov, kakor n. pr. pri deželni norišnici, potrdila kar tako lepo po domače. Bojev v deželnem zboru najbrže ne bo manjkalo, ker so se laški liberalci in slovenski klerikali postavili na to stališče, da ne privolijo ne 6 laškim klerikalcem in ne 5 slovenskim neklerikalnim poslanecem nobenega odborniškega mesta. Večina hoče postopati paševsko ter namerava tudi razveljaviti nekaj madatov na laški strani. Preveti nasilstva, na katerega izvršitev komaj čakajo, stopajo zavezniki, laški liberalci in slovenski klerikali, v goriški deželni zbor, tako, da je malo upanja, da bi mogel priti do rednega poslovanja. Naravnost škandal je, da je imenovan za deželnega glavarja zopet dr. Pajer. Ta človek je lani piskal na prisrsko, dano cesarju, da bo nepristransko vodil deželni zbor; on sam je pomagal s predsedniškega mesta delati obstrukcije, je mrevaril poslovnik ter pustil večino v deželnem zboru na cedilu, pobegnil je, namesto da bi bil predsedoval naprej, ko je bil deželni zbor sklican, pa so se njegovi pristaši odstranili. Da je vlada zopet predlagala tega človeka za glavarja, to je škandal. Se večji škandal pa je, da se je pehal za njegovo imenovanje kar najbolj goreče dr. Anton Gregorčič, ki je postal zopet deželnega glavarja namestnik. Ti dve imeni pomenita novo nesrečo za deželni zbor goriški.

+ Imenovanja. Kontrolor Rudolf Vesel in blagajnik Em. Josip deželnega plačilnega urada sta pomaknjena v VIII. činovni razred. — Notarski kandidat Anton Carli v Ilirski Bistrici je imenovan za notarja v Žužemberku. — Računski oficijal Božidar Tomšič v finančnem ministru je imenovan za računskega revidenta. — Komisarja fin. straže 2. reda Ignac

Lušar in Alojzij Armelini sta imenovana fin. komisarjem 1. reda v X. činovnem razr. — Davčni upravitelj Rudolf Ahtschin v Kostanjevici, Anton Krapš v Idriji in Ivan Mušič v Škofji Loki so imenovani za davčne nadupravitelje.

+ Imenovanja pri južni železnici. Imenovani so za revidente: gg. Perko Bernard (Videm-Krško), Tomec Vladimir (Ljubljana), Zugčič Jurij (Celje), Jane Peter (Poličane), Pregelj Alojzij (Trst). — Za adjunkte: gg. Sterniša Ivan (Zidanmost), Podboj Ivan (Rakek), Premrou Vladimir (Trst), Jernejec Peter (Ljubljana), Kofler Hugon (Zaloga), Suhadobnik Ivan (Beljak), Kitak Ivan (Maribor), Stepančič Fran (Postojna), Šiška Anton (Ljubljana), Tancig Egon (Opatija), Medič Fran (Nabrežina), Košmerl Ivan (Borovnica), Walland Josip (Ljubljana), Valenta Vladimir (Trst). — Za asistente: gg. Stergar Stanislav (Sežana), Pinter Mihael (Grobello), Segula Rudolf (Litija), Vičič Ivan (Brezice), Iličič Jurij (Trnovo - Bistrica), Gostič Anton (Pesnica), Sobotka Fran (Sežana), Majcen Fran (Poličane), Černe Josip (Zagorje), Vtičar Anton (Postojna), Pustoslavšek Fran (Litija), Marinič Josip (Reichenburg), Kapral Fran (St. Peter).

+ Iz železniške službe. Nadoficijal državne železnice v Ljubljani Viktorju Hrašovcu je podeljen naslov inspektorja. — V VIII. čin. razred je pomaknjen Ivan Zupane, postajenačelnik v Lescah. — V IX. čin. razred so pomaknjeni asistenti Mihael Gajdošič v Beljaku, Friderik Linhart v Ljubljani, Henrik Slaus in Rudolf Mervič v Gorici, Josip Repar, postajenačelnik v Kamniku in Josip Podbregar v Kranju.

+ Iz davčne službe. Davčni oficijal J. Vrabl postal je oskrbnik, a davčni asistent Ant. Dobrava oficijal. — Oba sta uslužbena pri c. kr. davčnem in depozitnem uradu v Celju.

— Slovensko deželno gledališče. Jutri, v torek, se poje prvič v sezoni velepriljubljena opereta O. Straussa »Valček čar«, ki je v minoli sezoni med vsemi operetami občinstvu najbolj ugajala. Kakor znano, je ta prekrasna opereta izvrstno naštudirana, lepo opremljena ter se tudi izvaja prav dobro. Poleg gđ. Hadrbolečve, ki igra in poje goslarice Franci, poje veliko vlogo Nikija g. Fiala, Mončija g. Iličič, kneza g. Povhe, njegovega brata g. Bohuslav, Friderigo gđ. Thalerjeva ter princeso Heleno letos prvič gđ. Lvova. Predstava se vrši za nepar-abonante. Opereta je nanovo študirana ter se uprizori z vso skrbnostjo.

— Slovensko gledališče. O božičnih praznikih so bile štiri predstave. Pri vseh štirih je bilo gledališče nabito polno, ker je prišlo te dni tudi mnogo občinstva z dežele. V soboto popoldne so igrali otroško igro »V božični noči«. To je pač igra samo za take odre, kjer imajo dovolj sredstev za krasno scenerijo in opremo. Igra sama je namreč precej prazna in je vse odvisno od takih pripomočkov, ki jih naše gledališče nima. Povrh se pa mora tudi reči, da se osebje ni kar nič potrudilo. Igralo se je tako popoldansko, da to res ni odpustljivo. V soboto zvečer je bila operna predstava. Peli so prav lepo »Hoffmannove pripovedke«. V nedeljo popoldne je bila operna predstava in so jako dobro peli »Logarjevo Kristo«, dočim je bila zvečer premijera izvirne drame »Erazem Predjamski«. S to predstavo je bil združen častni večer v proslavo desetletnice igralca g. Hinka Nučiča, ki je danes eden glavnih stebrov slovenske drame. Deset let na slovenskem odru! Koliko studij, koliko napora, koliko truda pred očute besedi: deset let. Nučič se je v tej dobi iz malega začetnika razvil do odličnega igralca. To je umetnik, v katerem je z največjo vestnostjo združena plemenita ambicija; to je igralec, ki stremi vedno po čim večji popolnosti, ki se pri vsaki vlogi trudi, da se povspne še višje. Taki so samo igralci, ki resnično ljubijo svoj poklic, samo taki igralci so pravi umetniki. Gosp. Nučič je lahko prepričan, da zna slov. občinstvo ceniti njegove umetniške vrline in njegove zasluge za slovensko dramo. Na Nučičevem častnem večeru uprizorjeno dramo je pisal V. J. Jelenec, eden najmlajših slovenskih pisateljev, ki paježe večkrat obrnil našo občno pozornost nasebe z različnimi novelami. Predvsem je hvalevredno, da je snov svoji drami zajel iz domače zgodovine, ki se je drugače mlajši pisatelji ogibajo kolikor mogoče, deloma, ker se jim zdi, da zgodovinske snovi niso sedaj v modi, deloma ker naše zgodovine sploh ne poznajo. Jelenčevo delo ima svoje pomanjkljivosti, saj je prvo njegovo dramatično delo. A talent se kaže v njem, smisel za dramatične elemente in slikovite efekte

za dramatični razvoj dejanja in pregnantnost značajev, samo preveč se vse vleče, preveč novelistično in dostiokrat preveč vsakdanje je vse spisano. S kar mogoče malo besedami povedati kar mogoče največ — to je temeljni predpis za vsako dramo in zlasti za dijaloge, a to načelo je Jelenec vse premalo upošteval, kakor je na drugi strani s pretiranostmi vsake vrste oškodil svoje delo. V obče pa je žel mnogo priznanja in je bil poklican tudi na oder. Glavna vloga je bila v rokah g. Nučiča. Ta je kot Erazem Predjamski mogel vporabiti vse svoj patos in razviti vse skale strasti ter žel mnogo navdušenega priznanja. Izročeno mu je bilo poleg krasnega lovorjevernega venca tudi več spominskih daril, v imenu tovarišev pa sta mu na odru čestitala gg. Verovšek in Danilo. Tudi ostalo osebje se je vrlo potrudilo za uspeh drame, tako gospodične Kandlerova, Winterova in Bukškova ter gospodje Verovšek, Bohuslav, Skrbinšek, Danilo, Povhe in Motelj.

— Originalno pismo. Proces hrvatsko-srbske koalicije proti dr. Friedjungu na Dunaju je seveda vzbujal največje zanimanje na Hrvatskem. Hrvatska protinarodna vlada je hotela ta proces izbrbljati v svoje umazane namene ter je dala razdeliti med narod na tisoče letakov, v katerih se blati koalicijo, pred vsem pa poslanca Supila. Ti letaki so nekega Rauchovega pristaša tako navdušili, da jih je zbral ter jih poslal v Ljubljano g. občinskemu svetniku Lenčetu s tem-le originalnim pismom: »Ja vas prav lepo pozdravljam vas dragi gospon Lenče vi ste jeden stari domači Iblanski Hausbeizer und auch Jerilitteten besitzer und das jezt so die Valohen die haissen sich in Laibach Pravoslavje dassind die rechten was mit die Serben halten und die Österaicher leiden nicht sen sie jezt was sollen ja Aufmergsam sein. Jezt solens das lesen was in Agram machen hier sind bei die Regierung lauter Valohen sagen das sind Pravoslavje und di halten nur miet Serbien. jezt sollens das lesen was hier gedruckt ist und so gar auf die gassen in Sonntag formitag den Leutte geteilt war ist das nicht eine grosse Politik das wolen das Österaich fernichten was werden sie dazu sagen. Aufmerksam.« — Ta brezimni rauchovski frankovski zagrebški »purgar« bi se naj raje naučil pravilno pisati hrvatski, da bi mu ne bilo treba pisati takšne nemške kolobocije. Kar pa se tiče politike, naj bi ostal z nje lepo za pečjo, ker nanjo se razume toliko, kakor zajec na boben.

— Pozdrav ruskih učiteljev in učiteljic. Ruski učitelji in učiteljice, ki so poleti posetili Ljubljano, so poslali iz Sarapule na Ruskem našemu listu to - le brzovjavo: »Pozdravljam vas drage Ljubljančane ob prazniku rojstva Kristusovega, spominjamo se presrečnega sprejema v Ljubljani in želimo vsem, ki se nas spominjajo, srečno novo leto. — Ruski učitelji in učiteljice VII. skupine Hutjakovskij, Kedrov, Iljinskaja in IV. skupine Krasnikova in Tronina.«

— Za »Družbo sv. Cirila in Metoda« je položil gosp. policijski nadstrážnik Anton Potokar 2 kroni, ki jih je plačal gosp. Ivan Jereb za vjetege kanarčka.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala domača tvrška A. E. Skaberne 200 K kot prispevek od prodanega platna. — Srčna hvala!

— Božični prazniki v »Domovini«. Za praznike se presenetile naše vrle narodne dame dijake v »Domovini« z lepim božičnim drevesčekom, kakor tudi z izrednim priboljškom v hrani. Predsednica »Domovine«, gospa Vera dr. Slajmerjeva, je okrasila v družbi z gospo Čuhovo, dr. Ferjančičevo, dr. Pirčev, Podkrajškovo, Sičevo in svetnikovo Zupancičevu drevesček ter z njimi vred stregla dijakom. Ob priziganju drevesčka je nagovoril obiskovalce »Domovine« njen predsednik gosp. dr. Triller, omenjal plemenito socialno delo našega ženstva ter izrazil željo, da naj bi se dijaki za požrtvovalnost dobrotnikov »Dom.« izkazali hvaležnes tem, da postanejo kdaj zvesti svojemu narodu, delavni in idealni moške. Osmošolec Kunst pa se je zahvalil v imenu dijaštva. Za praznike je došlo na »Domovino« tudi več daril, in sicer od gospe svetnikove Lahove, dr. Trillerjeve in gospoda Rohrnova. Vsem, ki so pripomogli k božičnici v »Domovini« iskrena zahvala!

— Pametna beseda. Za učitelje so se uvedli kletarski tečaji. Z ozirona to zahteva »Učiteljski Tovariš« naj se uvedejo šivalni tečaji za učiteljice, češ: »Čas je že, da se odpravijo iz šole kvačkanje in drugo tako luk-suriozno delo, namesto tega pa stopi v slehrno šolo šivalni stroj in učiteljica, ki ga bo znala uporabljati s pridom! Ako trsi dež. šolski svet de nar, da navaja učitelje indirektno k alkoholnemu, za človeštvo negativnemu delovanju imei tudi denar za šil

valni kurz, ki bo brezdomno prinašal šoli več koristi kot različni kletarski tečajji.

Božičnica gasilnega in reševalnega društva je privabila večeraj zvečer v veliko dvorano »Mestnega doma« prav mnogo ljubljanskih občinstva, kar je dokaz, da to društvo uživa v Ljubljani splošno simpatijo, ki so seveda veleslužbene. Večer je bil prav prijeten, zabava nepriključna. Prekrasno božično drevo, ki je zazarelo v neštevilnih lučkah, je izzvalo posebno brezmejno občudovanje najmlajših. Gospod ravnatelj Stričević se je zahvalil ljubljanskemu občinstvu za poset in za različne darove za božičnico, ki so pripomogli, da more tudi letos biti obdarovanih prav veliko število otrok. Po nagovoru je bilo obdarovanje otrok s pecivom, sadjem, igračkami itd.; obdarovancev je bilo preko 100. Srečo občinstvu je prinašala velika tombola s krasnimi dobikali. Pri božičnici je sviral oddelek orkestra »Slovenske Filharmonije«, ki je žel za svoje lepe komade zasluženovo.

Društvo slovenskih trgovskih potnikov je imelo večeraj dopoldne svoj prvi redni občini zbor. Otvoril ga je gosp. Vekoslav Dolničar, ki je pozdravil navzoče člane, zastopnike listov itd. Društvo se ima, kakor vsako novo društvo, boriti z mnogimi težavami; velika zapreka je tu poleg drugih tudi ta, da člani niso stalno v enem kraju. Tajnik gosp. M. Domicelj je poročal o društvenem delovanju. Sej je bilo 11. Rešilo se je 159 došlih pisem. Pravno zastopstvo ima gosp. dr. Svigelj. Umrl je član gosp. H. Stajuko; v sozaloje se navzoči dvignje raz sedež. Blagajnik gosp. M. Armič poroča, da je bilo dohodkov 1187 K, stroškov pa 852 K. Zaprlohodnjeto so dohodki proračunjeni na 1250 K, stroški pa na 552 kron. Članov je sedaj 96 (46 rednih in 50 podpornih). Članarina je mesečno 2 K. Na predlog revizorjev se da odboru absolutorij. Pri volitvah so bili nato izvoljeni v odbor sledeči gospodje: predsednik M. Dolničar, odborniki M. Armič, L. Borštnik, M. Domicelj, D. Gaspari, F. Medic, I. Premelj, F. Remic, F. Rojnik, D. Seljak, R. Sever in D. Siroc; revizorjema pa gospoda G. Brinšek in M. Tršan. Na predlog gosp. Armiča se sklene, delati na to, da se ustanovi zveza vseh slovenskih trgovskih društev. Ko so se rešile še nekatere druge zadeve notranjega društvenega značaja, se je občini zbor zaključil. Zvečer je društvo priredilo v »Narodnem domu« plesno veselico, ki je bila prav dobro obiskana in animirana. Na programu so bile glasbene točke orkestra »Slovenske Filharmonije« in komični nastop gospoda A. Danila in gde. Vere Danilove, ki je žel mnogo pohvale. Ples je trajal pozno v noč.

I. čevljarški zbor kranjskih čevljarjev se je vršil večeraj ob prejšnji udeležbi v ljubljanski Meščanski pivnici. Prišli so čevljarški mojstri iz cele Kranjske dežele, opazilo pa se je, da Ljubljana ni bila posebno dobro zastopana. Zborovanja so se udeležili tudi obrtni nadzornik dr. Bloudek in obč. svetnik Francehetti. Dnevni red je obsegal poročilo o sklepih in uspehu V. avstrijskega čevljarškega shoda v Lincu, pomen zadrug in zadrugništva, sprejem in vpisovanje članov v zadruge »Združenih čevljarjev« in razne predloge. — G. Smrekar iz Mokronoga je predlagal, da se smejo sprejemati kot učenci samo taki dečki, ki so čitanja in pisanja popolnoma vešč. — Letošnje poletje ustanovljena čevljarška trgovina Združenih čevljarjev je imela dozdaj krog 15.000 kron prometa. Po soglasnem sprejetju stavljenega resolucije je predsednik g. Breskvar zaključil zborovanje. Gospodje mojstri bi se bili pač radi še marsikaj pogovorili, pa so morali zapustiti zborovalno dvorano, ker je bila drugim oddana.

Ljubljanski Grad se ni imel izlepa toliko posetnikov, kot jih je imel na Sveti dan. Vsa Ljubljana je vrvela nanj gledat veliko povodenj na ljubljanskem Barju. Pri tej priliki se je zopet pokazalo, kolike vrednosti bi bilo, če bi se kje na Gradu, s katerega je v resnici diven razgled daleč naokrog po prelepi Kranjski deželi, uredila moderna restavracija in če bi se pota na Grad napravila nekoliko složnejša. Pri tej priliki bi tudi naše risarje in slikarje opozorili na preintimno veduto, ki se raz Grad odpira na staromodno grupirane, stisnjene strehe Studentovskih ulic. Ta spomin na prošlo, na poeziji bogatejšo dobo stavbarstva v slovenski prestolici bi vsekakor kazalo ohraniti vsaj v podobi. Mestni magistrat bi storil zasluženo delo, ko bi poskrbel, da se za bodoči mestni muzej oskrbe slike znamenitejših zgodovinskih vedut raz ljubljanski Grad.

Slovenske šolske Matic« četrti občini zbor se vrši jutri v torek, dne 28. decembra 1909 ob 3. popoldne v »Mestnem domu«. Med drugim

je na dnevnem redu predavanje g. prof. dr. Fr. Holca »o narodni in knjižnem jeziku v ljudski šoli«.

Društvo »Sava« na Dunaju ima svoj redni občini zbor jutri, dne 28. t. m. ob pol 8. zvečer v mali dvorani hotela »Union«. Kot glavno točko ima na dnevnem redu nove volitve.

Člani akad. društva »Sava« na Dunaju, ki bivajo za božične praznike v Ljubljani, se prosijo, da pridejo v torek, dne 28. t. m. ob 2. popoldne na prijateljski sestanek v kavarno »Evropa«. — Član.

Klub ljubljanskih akademikov bode imel plesni večer v sredo, 29. t. m.

Prosveti je daroval nekaj knjig mestni sluga g. Rus. Lepa hvala!

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani je sklenilo v svoji seji dne 10. t. m., da smejo njegovi člani jemati zdravila tudi v lekarni gosp. I. Čizmača na Jurčičevem trgu, kar se naznanja v splošno znanje in ravnanje.

Ples sportnega kluba. Bliza se predpustna sezona. Trajala bo le malo časa, samo en mesec, otvori se pa s plesom sportnega kluba, ki bo dne 8. januarja v veliki dvorani »Narodnega doma«, in ki bo spričo občega zanimanja brez dvoma tako elegantna in odlična priredba, kakor je bil lani.

Umrla je v Ljubljani gospa Amalija Hrašovec roj. Turk, soproga domobranskega narednika. N. v m. p.

Domobranski novinci bodo za spomladansko vežbanje poklicani dne 5. aprila 1910.

Zlet slovenskega gasilstva v Ljubljano. Odbor »Zveze slovenskega prostovoljnega gasilstva avstrijskega« je sklenil l. 1907. v svoji seji na Dunaju, da l. 1910. — o priliki štiri-desetletnega ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva — priredi svoje zborovanje in obenem zlet slovenskega gasilstva v Ljubljano. Pri letošnji odborovi seji, ki se je vršila dne 11. in 12. septembra v Brnu, se je o zletu v Ljubljano natančneje razpravljalo in sklenilo se je, da se zlet v Ljubljano priredi, dne 14. in 15. avgusta 1910. Češki strokovni listi in tudi naš »Gasilec« so o tem zletu že veliko pisali. Po sedanjih pripravah sodeč, moremo sklepati, da bo to ena največjih slovenskih gasilskih slavnosti. »Hasiške Rozhledy«, piše o tem zletu, pravijo: »Slovenskemu narodu hočemo pokazati, da tudi gasilska misel vodi tisoče gorečih in odkritih slovenskih k skupnemu delovanju in k vzajemnosti slovenski. Svetu hočemo pokazati, da je v skupnem delovanju moč in bodočnost vsega Slovanstva. Na sokolskem zletu v Ljubljani leta 1904. bilo je čez tisoč čeških udeležencev. Stavimo tudi mi tako!« Da se poleg češkega, poljskega in hrvatskega gasilstva udeleži zleta v Ljubljano korporativno slovensko gasilstvo iz Kranjske, Štajerske, Koroske in Primorske, se razume samo po sebi. »Gasilec« slovensko gasilstvo že sedaj pozivlje, naj se zleta mnogobrojno udeleži. Nobeno slovensko gasilno društvo ne sme ostati doma, udeleži naj se zleta, če ne korporativno, vsaj po večji deputaciji. Slavnost bo trajala dva dni, in sicer 14. in 15. avgusta. Slovenska društva, ki nameravajo prihodnje leto prirediti veselice, naj se na omenjena dneva ozirajo, da ne pridejo v kolizijo z gasilskim zletom.

Božično darilo« železničarjem na državnem kolodvoru v Šiški. Pišejo nam: Kakor običajno, se vsako leto razdeli med železničarje, ki so zares potrebni, ki trpe pomanjkanja in imajo več kot 4 majhne otročičke, za enega izmed teh kakšno obleko ali kaj primernega. Pri letošnji razdelitvi se je premalo gledalo na potrebnost in uboštvo obdarovancev. Tako se je zgodilo, da so bili obdarovani otroci železničarjev, ki so celo hišni posestniki, dočim uslužbenici, ki so res potrebni, ki imajo po pet otrok in žive v najskrajnejši bedi, niso dobili ničesar. Ali je to pravično? Pričakujemo, da se ta krivica popravi.

Meščanska korporacija v Kamniku. Nadgozdarju te korporacije g. Julija Zentnerju je podeljen naslov gozdarskega mojstra.

Klerikalne hijene. Piše se nam iz Kamnika: Minoli četrtek smo pokopali Bianchetti, poslovodjo Fajdigove lesne trgovine, ki se je v torek zjutraj ustrelil. To ni nič novega; na tisoče in tisoče ljudi si je že v obupu končalo življenje, med njimi celo marsikaj vzgleden kristjan. To bi morali vedeti tudi klerikalci, ki so kakor ostudne hijene rile po grobu umrlega Bianchetti. »Slovenec« dopisnik trdi v petkovem »Slovencu«, da je bil Bianchetti po rojstvu Italijan, pa je bil kljub temu slovenski Sokol; hoče mu torej očitati neznačajnost. Resnici na ljubo bode povedano, da je bil pokojnik,

da ni pomembno Slovenskega, vedno navdušen Slovenca, kar je kazal celo v Trstu med Italijani. »Slovenec« pravi, da je bil to žalosten pogreb. I. seveda je bil, saj je pok. odločno prepovedal cerkvene ceremonije, ki napravijo iz marsikakega žalostnega pogreba za gotove gospode zelo vesel dogodek. Za gospoda na Šutni je bil to v resnici žalosten dogodek, kajti pogreb, ki ne prinese dušnim pastirjem niti vinarja dobička, je v Kamniku zelo redka, zato pa tembol žalostna prikazen. Kamniškemu Sokolu je le čestitati, da je tako dostojno spremlj svojo brata k zadnjemu počitku. Navsezadnje pride »Slovenec« dopisnik še z najnavadnejšo katol. čednostjo, z denunciacijo. Naglašja namreč z zelo vidno zlobnim namenom, da je bil med liberalnimi pevci, ki so zapeli pokojniku nagrobni peveci, tudi c. kr. davčni oficijal Binter, kar da se ne ujema s častjo c. kr. državnega uradnika. Vse pošteno misleče kamniško meščanstvo obsoja podleža, ki tako nesramno denuncira svojega kolego. Kako že pravi nemški rek? »Der grösste Schuft...«

Zupanska volitev v Zagorju ob Savi. Dne 20. t. m. so se zbrali obč. odborniki, da volijo župana in svetovalec. Nasproti 13 Slovincem je stalo 10 Nemcev, nemčurjev in socijalnih demokratov. Komaj je imenoval najstarejši odbornik Prossing dva člana za skrutinotorja, je začel izivati nemškutar Michelčič, sekundarala sta mu pa Čobal in vpkopjeni pol. uradnik Schweiger, končno pa je sedem nasprotniških odbornikov, seveda po prejšnjem dogovoru, odšlo. Ker zdaj ni bilo navzočih dveh tretjin odbornikov, se volitev ni mogla izvršiti.

Ob zadnji povodnji v Celju, tako se nam piše, smo zopet videli, kako nevarnosti je to mesto izpostavljeno. Že osem let je, odkar je sliha povodenj pretila z elementarno silo celjsko mesto ugonobiti. A kaj se je od tčas storilo v eventualno odstranitev kake vodne katastrofe? Nič! Savina se že destletja »regulira«, a do Celja se s tem delom še ni prišlo. Dežela nima denarja in s tem basta! Če se gre tam kje na Gor. Štajerskem za uravnavo kakih hudournikov itd., ta čas se ne vpraša, kje se bode v to dobival denar. A za spodnji del dežele pa, kjer bivajo Slovenci, se nemški deželni našim očetom vedno noveč škoda zdi, odnosno jih zanj — nimajo... Da pa je štajerskim Slovincem tudi država trdosrčna mačeha, o tem nas kaj dobro vti vsakdanja zgodovina. In tako se bode pač Savina še dalje »regulirala« — dotlej, da nekega dne z njo vred prilapamo v Savo.

Občini zbor Savinske podružnice »Slovenskega planinskega društva« bo jutri, v torek zvečer v Celju v »Narodnem domu«. Spored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo o stanju podružnice in o njenem delovanju v letu 1909: a) tajnikovo, b) blagajnikovo. 3. Slučajnosti. — Ako se snide dovolj članov, je občini zbor ob 7. Ako pa se v tem času ne snide zadostno število članov, se vrši ob 8. drugi občini zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih. Prijateljice in prijatelji planinstva dobrodošli! Poselna vabila se niso razpošiljala. — Planinke! Planinci! Na mnogobrojno udeležbo!

Prevarjen uzmovič. Ko se je večeraj zjutraj v Dunaju proti Mariboru peljal ruski zasebnik Gottmann s svojo ženo, s katero sta namenjena v Rim in je v vlak u zaspal, mu je med tem časom neki uzmovič prerazal sukunjčje in iz žepa vzel zavitek, v katerem je Gottmann imel svoj potni list in vozni list ter nato izstopil in izginil s »plenom«, o katerem je mislil, da so sami bankovci. Ko je tat zavitek pozneje odprl, je moral kaj debelo pogledati, ker so se bili bankovci izpremenili v potne izkaze.

Nov klerikalni list na Goriškem. Te dni izide nov klerikalni list na Goriškem, ki se bo imenoval menda »Novi čas«. List bo glasilo klerikalnih novomotrjarjev.

Samostroj. Večeraj se je v vlak u med Gorico in Štanjelom ustrelil krojaški poslovodja Herman Keršev, rodum iz Ptuj. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico na Jesenicah. Vzrok samomora je neznan.

Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju naznanja, da je napravil njega član g. Matej Kosmač, absol. poljedelski inženir, dne 22. t. m. tudi zadnji kulturno-tehnični izpit in tako pomnožil desedaj še malo vrsto kulturnih inženirjev.

Izredna toplota o božiču. Tako toplega vremena o božiču, kakor je bilo letos, se ne spominjajo najstarejši ljudje. Tudi ob morju je vlada la te dni izredna toplota. Tako so imeli v Splitu na božični dan 25 stopinj toplote.

Pobegnil je neki ljubljanski rodbini 15letni deček ter je vzel sabo večjo vsoto denarja. Deček ima črno zimsko sukunjo z baržanastim ovratnikom in gladke čevlje. Deček je močne postave in ima velike oči.

Kdor bi ga isledil, naj to naznani ljubljanski policiji ali pa ga isroči proti nagradi orožnikom.

Nesreča. Ko je šel v soboto zjutraj 14letni posestnikov sin Anton Lavrič iz Sevskega pri Litiji k maši, je padel in si pri tem zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Kap zadel je v petek okoli pol 12. ure dopoldne na stopnicah hiše št. 7 Pred Škofijo, kjer se nahaja župni urad, leta 1851. v Ljubljani rojenega in semkaj pristojnega vpkopjenega finančnega paznika Ivana Juvana recte Ivana, stanujočega v Študentovski ulici št. 11. Ivan se je pri padcu nad desnim očesom poškodoval, da je krvavel, a došla policijska komisija je dognala, da rana ni bila nevarna, marveč ga je zadel le srčna kap. V hiši stanujoči stolni župnik g. kanonik Erker mu je podelil poslednje olje. Njegovo truplo so na odredbo policijske komisije prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Nevaren pes. V četrtek je bilo na stražnici na Karlovski cesti ovadeno, da se po tamošnjem okolišju klati nek pes, ki je že ogrizel konja, psa in podrl neko deklico. Ko je stražnik nato takoj odšel in stopil v neko hišo na Karolinski zemlji, je pes baš zgrabil za sukunjčje nekega posestnika. Ko pes zagleda stražnika, je pustil posestnika ter naskočil varnostnega organa, ki je v neprijetni situaciji potegnil sabljo in z njo psa pobil.

Vandalizem. Nekemu »kulturnežu« so smreke v parku pri Sv. Petru tako napotili, da je sinoči že tretji odlomil vrh. Tudi v Latermanovem drevoredu so ponočnjaki izpulili dva napis »Buffet Tivoli«, ki sta last restavraterja g. Ivana Kende. Take ponočnjake zabave se obsojajo same obsebi in je želeli, da pridejo zlikovci čimprej v roko pravice.

Nogo zlomil si je predvečrajšnjem v Vegovi ulici 16letni brusač Francišek Vanino. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Aretovana je bila v petek brezposelna natakarija Marija Cvirnova, ker je svojemu bivšemu gospodarju g. Petru Stepicu poneverila 72 K denarja ter je napravila še par manjših goljufivih dolgov. Oddali so jo sodišču.

Delavsko gibanje. V petek se je z južnega kolodvora odpeljalo 30 Macedoncev in 1 Slovenec, nazaj je prišlo pa 35 Hrvatov in en Slovenec. V soboto je slo v Ameriko 18 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Gospod Fran Črnagoj je izgubil zlat gumb. — Brivski mojster g. Mate Valentič je izgubil denarnico s srednjo vsoto denarja. — G. Robert Hollega je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja. — Ga. Helena Pleškova je našla manjšo vsoto denarja. — Martin Jenko je našel uro z verižico. — Jožef Kos je izgubil bankovec za 10 K. — G. Andrej Kok je izgubil zlat prstan. — Ana Zenkova je izgubila bankovec za 20 K. — Vojak Jožef Prem je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja. — Izvošček Jurij Moyar je našel dva dežnika.

Razne stvari.

Friedjungov proces. Vse evropsko časopisje se bavi z izidom Friedjungovega procesa in vse evropsko časopisje priznava, da je ta proces velikanska blamaža in brezprimerna sramota za avstrijsko politiko. Nimamo prostora, da bi tudi le v izvodih navajali glasove različnih časopisov. Na eno pa moramo opozoriti. »Danzer Armezeitung«, glasilo avstrijske generalitete, ta list, ki je strastno rožljal s sabljo zoper Srbijo in največernejše napadal hrvatsko-srbsko koalicijo, ta list priznava brez ovinkov, da je Friedjungov proces »eine welthistorische Blamage«, da je dokazal popolno netemeljenost vseh zoper koalicijo izrečenih dožitev in suničenj in zahteva glave vseh krivcev ter temeljito premo sistema, ki se je doslej vporabljal proti Srbom in Hrvatom.

Najnovejši dunajski dovtip. Kako pa dobiva Srbija denar, da nabavlja vedno nove topove? — S tem, da prodaja ministru Aehrenthalu — falsificirane dokumente!

Telefonska in brzojavna poročila.

Novi člani gosposke zbornice. Dunaj, 27. decembra. Cesar je danes sprejel v posebni avdijenci ministrskega predsednika barona Bienenrtha, ki mu je predložil imenik onih oseb, ki se imajo poklicati v gosposko zbornico. Med temi so bivši moravski namestnik grof Zierotin, grof Seilern in Malorus dr. Horbačevskij, profesor kemije na češkem

vseučilišču. Slovenca seveda ni nobenega.

Imenovanje v finančni službi.

Dunaj, 27. decembra. Finančni minister je imenoval finančne tajnike dr. Viljema Krefta, dr. Rudolfa Roschnika in Avgusta Reicha za finančne svetnike, računskega revidenta Antona Petroviča pa za računskega svetnika.

Veslovanski kongres.

Dunaj, 27. decembra. Izvrševalni odbor slovenskega kongresa v Pragi bo imel v drugi polovici meseca januarja sejo, na kateri bo sestavil program za veslovanski shod v Sofiji. Ta seja se bo najbrže vršila v Varšavi.

Državno posejilo

Praga, 27. decembra. »Narodni Listy« poročajo, da finančni minister Bilinski ne bo dal rentnega posejila v znesku po 150 milijonov kron preskrbeti po Rothschildovi bančni skupini, marveč po »Živnostenski banki« in po gališki hipotečni banki.

Zrakoplovni vzlet.

Praga, 27. decembra. Večeraj bi se imel tu vršiti vzlet Wrightovega zrakoplova. Radi neugodnega vremena se vzlet ni mogel vršiti. Vzlet so odložili na dan 2. januarja 1910.

Železniška nesreča.

Praga, 27. decembra. Grozna železniška nesreča se je prigodila na progi Praga - Brno. Brzovlak, ki vozi iz Prage v Brno, je na postaji Uhersko trčil v tamkaj stoječi tovarni vlak, ker je semaforška šipa kazala, da je tir prost. Na mestu je bilo mrtvih 9 oseb, 3 so na dobljenih poškodbah kmalu na to umrle, 23 pa je bilo teško ranjenih. Med mrtvici se trije železniški uslužbenici in 9 potnikov. Med ubitimi je 5 žensk.

Nesreča v kinematografu.

Lvov, 27. decembra. Na božič je nastala v enem izmed tukajšnjih kinematografov silna panika, ker je nekdo zaklical: »Bežimo, izbruhnil je požar.« Množica je bežala iz dvorane. V čakalnici je nastala silna gneča, ker je bilo tamkaj več sto ljudi, ki so čakali na pričetek prihodnje predstave. V gneči sta bila pomandrana dva dečka, 9 oseb pa poškodovanih.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 27. decembra. Dr. Lukaec si je izprosil pri vseh strankah, da odobre trgovinsko pogodbo z Rumunsko, ustavo za Bosno in trimesečni proračunski provizorij.

Dr. Lukaec se pogaja.

Budimpešta, 27. decembra. Dr. Lukaec, ki je določen za novega ministrskega predsednika, je večeraj konferiral s Kossuthom, Justhom in Nagyjem.

Iz Bosne.

Sarajevo, 27. decembra. V orožniški kasarni v Kolemih so našli 6 orožnikov s kuharico vred mrtvih. Vsi so bili zastrupljeni. O storilcih ni nobenega sledu. Orožniški postajevođa Glumac je v blaznosti streljal iz svoje puške na svojega tovariša Popovića ter ga smrtno nevarno ranil. Na to je ustrelil samega sebe.

Priprave za veslovanski kongres.

Sofija, 27. decembra. V prostoru »Slavjanskega društva« so imeli zastopniki vseh bolgarskih kulturnih društev, vseučilišča in občinskega sveta sejo, da se dogovore glede priprav za slovenske kongrese, ki se imajo prihodnje spomlad vršiti v Sofiji. Na seji je bil izvoljen poseben odbor, obstoječ iz zastopnikov vseh bolgarskih kulturnih društev, ki ima izvršiti vse potrebne priprave za veslovanski kongres, za shod slovenskih zdravnikov in za veslovanski časnikarski kongres.

Kdaj bo veslovanski kongres v Sofiji?

Sofija, 27. decembra. Po informacijah na dobro poučenem mestu se priredi veslovanski kongres v Sofiji v prvi polovici meseca junija 1910.

Trgovinska pogodba z Romunsko.

Bukarešt, 27. decembra. Poslanska zbornica je sprejela z vsemi proti 9 glasovom trgovinsko pogodbo z Avstro - Ogrsko.

Potopljen parnik.

Kodanj, 27. decembra. Parnik »Erich« se je potopil. Na njem so utonili 4 potniki. Moštvo s kapitano vred so rešili.

Aretacija slikarja.

Draždani, 27. decembra. Polcija je aretovala ruskega slikarja Modrova. V njegovem ateljeju so našli ukradeno van Dykovo v Harrachovi galeriji na Dunaju razstavljeno slika »Otroška glava«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 27. decembra 1909.

Termin.	
Pšenica za april 1910	za 50 kg 13.00
Pšenica za oktober 1910	za 50 kg 11.77
Rž za april 1910	za 50 kg 9.65
Koruza za maj 1910	za 50 kg 6.65
Oves za april 1910	za 50 kg 7.60

Stoketu. Mimo.

Slovinci! Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Forman
proti 4230
nahodu
Škaljica 40 vin.
Po vseh lekarnah.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2. Srednji zračni tlak 730-0mm.

decem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
25.	2. pop. 729-7 9. zv. 732-3	11-8	sl. zahod	pol.oblač.	
26.	7. zj. 737-1	5-0	slab jug	oblačno	
	2. pop. 738-4 9. zv. 738-8	4-9	sl. jvzhod		
27.	7. zj. 738-2	0-7	sl. zahod	megla	

Srednja predvčerajšnja temperatura 9-8°, norm. -2-5° in včerajšnja 4-1°, norm. -2-5°. Padavina v 24 urah 11-8 mm in 0-3 mm.

Učenca

ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom **sprejemem** pod ugodnimi pogoji. 4750
Lavš Leopold, Tržič, Gorenjsko.

Priporočamo

za novo leta in predpust glasovite in zajamčeno **naravne proizvode**, odlikovane z zlato kolajno
Sans Souci, Grand crémant
franc. šampanjec. 4579

Carte d'Or
domača špecialiteta.

Asti spumante
turinska špecialiteta.

Bakarska vodica
primorska špecialiteta.

Gennaro Ossoinack, Reka
pivnica šampanjca.
Cene nizke. Zahtevajte cenovnik.

Razglednice
umetniške,
in
pokrajinske
se dobe vedno
v veliki izbiri v
„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.

Izšel je priljubljeni
Legvartov
Koledar
za kmetovalca
s posebno izbrano in izvrstno vsebino v vseh strokah kmetijstva in gospodarstva.
Noben kmetovalec naj ne bo brez tega praktičnega koledarja, ki mu bo povsod dober svetovalec.
Knjiga je v žepni obliki, vezana v močno usnjeno imitacijo in velja brez poštne K 1-60, s poštnino K 1-90.
Pri 10 iztistih se da enega za nameček.
Naroča se pri 4759
Ivanu Bonaču
v Ljubljani.
Znsek naj se pošlje naprej.

Posejilnica v Morboru ob Dravi sprejme tajnika

Plača po dogovoru. Vstop takoj. Prošnje z dokazili sposobnosti sprejema ravnateljstvo do 7. januarja 1910. 4782

H. O. Vogrič, kapelnik

Ljubljana, Sodna ulica 4, II. nadst. Podučuje klavir na domu in stanovanjih. Osebnost se dogovarja 11. do 12. ure predpoldne in od 5. do 6. ure zvečer. 4549

Priporočila za praznike:

Novi došli po nizkih cenah 4717
Teran Opole fini liter 60 vin.
Pristno namizno belo vino
Refoško 7/10 litra K 0-96
Vino Wermouth " " " 1-20
Marsala " " " 1-50

Izber desertnih vin, Champagne, Malago, slivovke, tropinovec, ruma, konjaka, čaja itd.

Za razprodajo cene po dogovoru.
Fran Cascio
Ljubljana, Šelonburgova ulica 6.

+

Potrtega srca naznanjamo s tem prežalostno vest, da je zaspala v Gospodu naša nad vse ljubljena, srčno dobra soproga, oziroma mati, hči in sestra, gospa 4785
Amalija Krašovec rojena Turk
v soboto, dne 25. decembra t. l. ob polu 2. zjutraj po dolgi, hudi bolezni, previdna s svetotajstvi za umirajoče, v 24. letu svoje starosti.
Pogreb drage rajnice je bil danes, dne 27. decembra ob polu 4. pop. iz mrtvašnice deželne bolnice na tukajšnje pokopališče.
V Ljubljani, dne 27. decembra 1909.
Žalnoči ostali.

Razpis.

Št 19207. 4765
Za zgradbo vodovoda za Jško vas in okolico,

polit. okraj Ljubljana, na 125.273 K 80 h proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave
Pismene, vsa dela zapodajoše ponudbe, naj se predložijo do 31. januarja 1910 ob 12^h opoldne podpisnemu deželnemu odboru.
Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:
„Ponudba za prevzete gradbe vodovoda za Jško vas in okolico, polit. okraj Ljubljana.“
Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.
Ravno tako je izrecno izjaviti, od kod da hoče ponudnik armature dobaviti.
Ponudbi je tudi priložiti seznam cen za pri hišnih vpeljavah potrebna dela in dobave.
Rezven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.
Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.
Načrti, ponudbeni pripomočki in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu za znesek 15 kron.
Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 20. decembra 1909.

Najlepša in največja zaloga papirnatega in galanterijskega blaga najbolj pripravnega za
novoletna darila
prodajam radi velikanske zaloge po zelo nizkih cenah. Da si blago lahko vsak ogleda sem napravil **krasno novoletno razstavo.**
Priporočam tudi 5674
veliko zalogo nakita za božično drevo.
S spoštovanjem
FR. IGLIČ v Ljubljani
trgovina s papirjem in galanterijo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.
„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond 44,437.080-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323.486-35 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakezi slovensko-narodno upravo.
Vsa poljevala daje: Čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani, v Gosposkih ulicah števil. 12.

Mladost, star 23 let, ki je ravno prišel od vojakov, želi

službe kontorista
najraje pri laki lesni trgovini, ker ima v tej stroki že prakso. 4784
Ponudbe pod „Zanesljivost“ poštno ložeče, Pilberk, Koroške.

Puncetta Pasini
je zadosti samo 40 gramov na 1/2 litra zavrete vode in

najboljši punč

je narejen. Neprimerno dobrega okusa in slasti. Dajati mu je prednost pred vsem pljačami. Priznana najboljša znamka. Uvedeno povsod. 4550
Dobi se v vseh boljših delikatesnih trgovinah, kavarnah, restavracijah in gostilnah.

Naročila na izdelovalca **Fausto Pasini** v Trientu, Tirolsko ali pa na glavno zastopstvo za Ljubljano in Kranjsko **Janko Traun.**

Zlata jama za Slovence!

V mestu **Gerica** na najboljši poziciji, v najbolj živahni ulici, ob postaji cestne železnice, se jako lepi

trgovski prostori

z novim portalom, dvema novima, modernima izložbinama oknoma in dvema k trgovini spadajočima skladiščema, takoj ceno oddado proti daljši pogodbi.
Trgovina je izvanredno pripravna za **modno trgovino, perilo, drobnost in galanterijsko blago** na drobno, posebno pa na debelo, ker se ne nahaja na goriškem trgu nobena enaka slovenska trgovina. Odkupiti je samo **trgovsko opremo.** 4783
Vpraša se pri lastniku **Jos. Kravagna, Gerica, Gespeška ulica 11.**

Sprejem več mladih delavk

v kartonažno tvorilco. **IV. Bonač v Ljubljani.**

Za jajca

lepa, sveža, kurja, iščem **kupce** tudi hotelirje, kavarne, slaščičarne opozarjam. Dnevne cene po dogovoru. 4755
Friderik Skušek v Metliki.

Slovenski korespondent

Velika inozemska ladijska agentura išče za takoj spretnega slovenskega korespondenta, ki pozna, če mogoče, izseljalno stroko in zna primerno občevariti s potniki.
Ponudbe s fotografijo pod navedbo zahtevo plače in referencami pod šifro „Inozemstvo“ na uprav. »Slovenskega Naroda«. 4758

Vinarska in gospodarska zadruga v Dornbergu na Goriškem 4139
ima naprodaj

mного tisoč hektolitrov najizbornejšega vina

med tem tudi nekaj **sladkega à la „prosekar“**. Na zahtevo se pošljejo vzorci.

Zaloga moke
Vinko MAJDIČ Kranj
Peter MAJDIČ Jarše
v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Šiški: Jernejeva ulica 231.
Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32. — Telefon št. 165.
Karel Meglič
lastnik tvrčke Lavrenčič & Domicelj.
Žitna trgovina.
4452

Zelo važno! Poslano. Zelo važno!
Ker bodo v najkrajšem času
reklamni koledarji za leto 1910
popolnoma razprodani, opozarjam vse cenj. trgovce in obrtnike v mestu in na deželi, da, kdor misli še kaj naročiti, naj to takoj stori, ker mi drugače ne bo mogoče postreči.
Cene koledarjem se od
15 vin. naprej z blokom in tiskom vred. Tisek brezplačen! Vzorci na razpolago!
Priporočam se za cenjena naročila 4675
Fr. Igljč, Ljubljana
trgovina s papirjem in galanterijo
Mestni trg št. 11.
Edina najstarejša in največja razpošiljalnica reklamnih koledarjev na Kranjskem.
Zelo važno!